

Sygn. akt II Ca 1478/14

WYROK W IMIENIU RZECZYPOSPOLITEJ POLSKIEJ

Dnia 23 stycznia 2015 r.

Sąd Okręgowy w Kielcach II Wydział Cywilny Odwoławczy

w składzie:

Przewodniczący: **SSO Mariusz Broda**

Sędziowie: **SSO Elżbieta Ciesielska (spr.)**

SSR Anna Jermak

Protokolant: st. prot. sąd. Iwona Cierpikowska

po rozpoznaniu w dniu 23 stycznia 2015 r. w Kielcach

na rozprawie

sprawy z powództwa B. K.

przeciwko (...) S.A. w W.

o zapłatę

na skutek apelacji powódki

od wyroku Sądu Rejonowego w Kielcach

z dnia 29 sierpnia 2014 r., sygn. VII C 411/13

zmienia zaskarżony wyrok w punkcie III (trzecim) i zasądza dodatkowo tytułem zadośćuczynienia dalszą kwotę 10 000 (dziesięć tysięcy) złotych

z każdorazowymi odsetkami ustawowymi od dnia 26 maja 2013 roku do dnia zapłaty, ustala odpowiedzialność (...) S.A.

w W. za skutki mogące powstać u B. K. w przyszłości

w wyniku zdarzenia z dnia 14 listopada 2012 roku; w punkcie IV (czwartym) w ten sposób, że zasądza od (...) S.A.

w W. na rzecz B. K. kwotę 940,42 (dziewięćset czterdzieści 42/100) złotych tytułem kosztów procesu; w punkcie V (piątym)

w całości i nakazuje pobrać na rzecz Skarbu Państwa – Sądu Rejonowego

w K. od powódki B. K. z zasądzonych na jej rzecz roszczenia w punktach I (pierwszym), II (drugim) i III (trzecim) wyroku Sądu Rejonowego w Kielcach kwotę (...),26 (jeden tysiąc trzysta trzydzieści jeden 26/100) złotych, zaś od (...) S.A. w W. kwotę (...),74 (dwa tysiące dwieście sześćdziesiąt sześć 74/100) złotych;

w pozostałym zakresie oddala apelację; koszty postępowania apelacyjnego między stronami wzajemnie znosi.

Sygn. akt II Ca 1478/14

UZASADNIENIE

Pozwem wniesionym w dniu 27 czerwca 2013 roku B. K. domagała się zasądzenia od (...) S.A. w W. kwoty 53.000 zł tytułem zadośćuczynienia oraz kwoty 1.047 zł tytułem odszkodowania wraz z ustawowymi odsetkami od dnia 22

maja 2013 roku oraz przyznania na jej rzecz kosztów procesu. Nadto powódka żądała ustalenia odpowiedzialności na przyszłość pozwanego ubezpieczyciela za szkody związane z wypadkiem (k.3-8)

Wyrokiem z dnia 29 sierpnia 2014 roku, sygn. akt VII C 411/13, Sąd Rejonowy w Kielcach zasądził od pozwanego (...) S.A. w W. na rzecz B. K. kwotę 23.000 zł wraz z ustawowymi odsetkami od dnia 26 maja 2013 roku do dnia zapłaty tytułem zadośćuczynienia (pkt I) oraz kwotę 797 zł wraz z ustawowymi odsetkami od dnia 26 maja 2013 roku do dnia zapłaty tytułem odszkodowania (pkt II), oddalając powództwo w pozostałej części (pkt III). Sąd zasądził również od powódki na rzecz strony pozwanej kwotę 434 zł tytułem kosztów procesu (pkt IV) i nakazał pobrać na rzecz Skarbu Państwa - Sądu Rejonowego w Kielcach od powódki z zasądzonego na jej rzecz w pkt I roszczenia kwotę 2.015 zł, a od pozwanego kwotę 1.583 zł (pkt V). (k. 197-198)

Sąd Rejonowy ustalił, że w dniu 14 listopada 2012 roku B. K. uległa wypadkowi komunikacyjnemu – została potrącona przez kierującego samochodem marki D. (...), nr rej. (...) R. B.. W postępowaniu karnym prowadzonym przeciwko R. B. przez Sąd Rejonowy w Kielcach pod sygn. akt IX K 1311/12 zasądzono na podstawie art. 46 §1 k.k. na rzecz B. K. kwotę 2.000 zł tytułem zadośćuczynienia za doznaną krzywdę. Po zdarzeniu powódka była hospitalizowana w Wojewódzkim Szpitalu (...) w K. na Oddziale Ratunkowym, gdzie stwierdzono złamanie powierzchni stawowej kłykcia bocznego z niewielkim obniżeniem wysokości (wgnieceniem) fragmentu kostnego, stłuczenie okolicy głowy strzałki oraz podejrzenie stłuczenia nerwu strzałkowego bez zaburzenia funkcji nerwu. Wypisano ją do domu tego samego dnia z zaleceniem unieruchomienia przez okres 2 tygodni kolana w stabilizatorze z regulacją kąta zgięcia i bezwzględny zakaz obciążania przez okres 4-6 tygodni kończyny dolnej prawej. Zalecono okłady, maści i kontrolę w poradni ortopedycznej za 14 dni. W okresie od 14 listopada 2012 roku do 6 kwietnia 2013 roku powódka przebywała na zwolnieniu lekarskim. Przez pierwsze 6 tygodni wymagała opieki osób trzecich przy czynnościach życia codziennego, którą to opiekę sprawował jej mąż łącznym wymiarze 120 godzin. K. K. w tym czasie nie utracił zarobków, gdyż przebywał na płatnym urlopie. Powódka przyjmowała zastrzyki przeciwzakrzepowe i leki przeciwbólowe. W okresie od lutego do maja 2013 roku przez 25 dni korzystała z zabiegów rehabilitacyjnych w postaci ćwiczeń indywidualnych, krioterapii, magnetroniku i lasera. Doraźną rehabilitację powódka musi kontynuować również w chwili obecnej. W wyniku przedmiotowego zdarzenia powódka doznała złamania wgniecieniowego części kłykcia bocznego kości piszczelowej prawej i uszkodzenia łąkotki bocznej stawu kolanowego prawego oraz rozciągnięcia więzadła pobocznego stawu kolanowego prawego, co spowodowało u niej trwałe uszczerbek na zdrowiu w wysokości 7 %. Trwałym następstwem zdarzenia jest ograniczenie ruchu zgięcia w stawie kolanowym prawym i niestabilność boczna tego stawu. Powódka może chodzić i biegać po równym terenie, ale czynności te są znacznie utrudnione w terenie nierównym. Może jeździć na rowerze, ale nie może uprawiać biegów i narciarstwa alpejskiego. Odczuwa okresowo ból wymagający reakcji farmakologicznej. Konieczny jest zabieg artroskopii stawu kolanowego i uzupełnienie ubytku kostnego w miejscu złamania. Niezbędna jest również suplementacja preparatem kwasu hialuronowego - z tego tytułu powódka poniosła już wydatki w kwocie 700 zł, a niezbędne będą jeszcze dwa wstrzyknięcia. Uszkodzenie kłykcia spowoduje u powódki szybsze zużycie chrząstki stawowej i doprowadzi do zmian zwyrodnieniowych. Czas powstania tych chorób jest niemożliwy obecnie do ustalenia, będą one wymagały leczenia farmakologicznego i rehabilitacji lub artroskopowego oczyszczenia stawu, względnie wszczepienia endoprotezy stawu kolanowego. Od marca 2013 roku powódka leczy się w poradni zdrowia psychicznego z uwagi na zaburzenia lękowe i początki depresji po wypadku. Zażywa leki przeciwłękowe i antydepresyjne; przerwała terapię psychologiczną z uwagi na obowiązki zawodowe. Wystąpiła u niej ostra reakcja na stres, której towarzyszyły objawy fizyczne, lęk, przygnębienie, niepokój i poczucie zmniejszonej sprawności psychofizycznej. Po upływie roku od wypadku u powódki utrzymują się zaburzenia o charakterze lękowym i wymaga ona kontynuowania terapii. Z tego tytułu u powódki stwierdzono 3 % trwałe uszczerbek na zdrowiu. B. K. ma aktualnie 31 lat. Przed wypadkiem powódka była osobą bardzo aktywną fizycznie. Uprawiała nordic walking, jeździła na rowerze, uczęszczała na zajęcia fitness, chodziła po górach. Obecnie przy dłuższym chodzeniu odczuwa ból, a przed jazdą na rowerze odczuwa lęk. Zgodnie z zaleceniami rehabilitanta zakupiła obuwie sportowe za cenę 69 zł; uiściła również kwotę 29 zł za wykonanie kopii dokumentacji medycznej przedkładanej przy konsultacjach medycznych i ubezpieczycielowi, a także kwotę 700 zł za wykonanie zastrzyku preparatem (...), który był niezbędny w celu poprawy jakości chrząstki stawowej. W dniu 25 kwietnia 2013 roku powódka zwróciła się do pozwanego ubezpieczyciela o wypłatę zadośćuczynienia w kwocie 65.000 zł oraz kwot 1.349

zł i 1.200 zł tytułem odszkodowania. Decyzją z dnia 17 maja 2013 roku wypłacono powódce 10.000 zł zadośćuczynienia oraz odszkodowanie w wysokości 1.502 zł.

W tak ustalonym stanie faktycznym Sąd Rejonowy doszedł do przekonania, że powództwo jest częściowo zasadne. Sąd powołał się na treść art. 445 §1 k.c., stwierdzając, że rozmiar krzywdy doznanej przez powódkę jest umiarkowanie wysoki. Sąd podkreślił, że chociaż uszczerbek na zdrowiu powódki został określony przez biegłego G. S. na 7% jednak należy mieć na uwadze to, że powódka przed wypadkiem była osobą aktywną fizycznie, a obecnie nie będzie mogła biegać i chodzić po górach. Rokowania co do jej stanu zdrowia są niepewne i negatywne. Będzie musiała poddać się artroskopii stawu kolanowego, a w najgorszym wypadku - wszczepieniu endoprotezy. Powódka nadal odczuwa cierpienia fizyczne i psychiczne związane z wypadkiem – zażywa leki przeciwłękowe i antydepresyjne. Biegła psychiatra E. S. stwierdziła wystąpienie u powódki 3% uszczerbku na zdrowiu, diagnozując istnienie ostrej reakcji na stres, której towarzyszą objawy fizyczne: lęk, przygnębienie, niepokój. Stan psychiczny powódki będzie uzależniony od stanu zdrowia psychicznego. Sąd Rejonowy wyjaśnił, że opinie biegłych uznał za kompletne, rzeczowe i przekonujące. W ocenie Sądu Rejonowego, odpowiednią sumą zadośćuczynienia będzie dla powódki kwota 35.000 zł, przy czym skoro powódka już otrzymała już łącznie 12.000 zł (10.000 zł od ubezpieczyciela i 2.000 zł od sprawy szkody), zasądzono na jej rzecz dalsze 23.000 zł. O odsetkach orzeczono w oparciu o art. 481 k.c., przyznając je od dnia 26 maja 2013 roku, tj. od momentu upływu 30 dni od zgłoszenia szkody. Tytułem odszkodowania w oparciu o art. 444 §1 k.c. Sąd przyznał powódce kwoty: 700 zł jako koszt leczenia kwasem hialuronowym, 69 zł za zakup obuwia sportowego, 29 zł za wykonanie kopii dokumentacji medycznej. Sąd nie uwzględnił żądania co do kwoty 250 zł jako kosztów opieki osób trzecich, gdyż K. K. nie poniósł szkody w związku ze sprawowaniem opieki nad żoną – nie utracił zarobku. Nadto ubezpieczyciel wypłacił już powódce z tego tytułu 950 zł i brak jest jakichkolwiek podstaw do zwiększenia przyjętej przez niego stawki godzinowej, czego domagała się B. K.. W przedmiocie kosztów procesu Sąd I instancji rozstrzygnął na podstawie art. 98 k.p.c., biorąc pod uwagę, że powódka wygrała proces w 44%. Koszty każdej ze stron wyniosły 3.617 zł, a po skompensowaniu wzajemnych należności powódka powinna zwrócić pozwanemu 434 zł (2.026 zł – 1.592 zł). W myśl art. 113 ust. 2 pkt 1 ustawy z dnia 28 lipca 2005 roku o kosztach sądowych w sprawach cywilnych Sąd nakazał pobrać na rzecz Skarbu Państwa - Sądu Rejonowego w Kielcach od powódki z zasądzonego na jej rzecz w pkt I roszczenia kwotę 2.015 zł, a od pozwanego kwotę 1.583 zł tytułem nieuiszczonej opłaty od pozwu i wydatków na opinie biegłych. (k. 202-209)

Apelację od powyższego wyroku w części, tj. co do pkt III, IV i V wywiodła powódka. Zarzuciła Sądowi Rejonowemu naruszenie:

- art. 444 §1 k.c. poprzez błędne uznanie, że za sprawowanie opieki przez niepracującego męża powódka nie może żądać zwrotu kosztów stosownie do wynagrodzenia osób zajmujących się taką opieką;

- art. 445 §1 k.c. poprzez błędne uznanie, że przyznana kwota zadośćuczynienia 35.000 zł jest odpowiednia w rozumieniu tej regulacji, podczas gdy przy uwzględnieniu: stopnia uszkodzeń ciała powódki, rozstroju zdrowia w sferze psychicznej i fizycznej, jej młodego wieku, utraty możliwości uprawiania sportu, a także faktu, że stan zdrowia powódki będzie się pogarszał suma ta jest zbyt niska;

- art. 189 k.p.c. poprzez nieuwzględnienie żądania powódki w przedmiocie ustalenia odpowiedzialności na przyszłość pozwanego ubezpieczyciela za szkody związane z wypadkiem, podczas, gdy powódka roszczenie takie zgłosiła, a z opinii biegłych – w szczególności biegłego ortopedy G. S. wynika, iż stan zdrowia powódki będzie się pogarszał i będzie ona wymagała dalszego leczenia;

- art. 328 §2 k.p.c. w zw. z art. 187 §1 pkt 1 k.p.c. w zw. z art. 189 k.p.c. poprzez nieodniesienie się do żądania powódki ustalenia odpowiedzialności na przyszłość pozwanego ubezpieczyciela za szkody związane z wypadkiem, podczas, gdy powódka roszczenie takie zgłosiła w piśmie procesowym z dnia 20 listopada 2013 roku, a powództwo w tym zakresie zostało oddalone;

- art. 102 k.p.c. w zw. z art. 113 ust. 1 ustawy z dnia 28 lipca 2005 roku o kosztach sądowych w sprawach cywilnych poprzez obciążenie powódki kosztami procesu, podczas gdy jej sytuacja zdrowotno – majątkowa uzasadniała przyjęcie, że w sprawie wystąpił wypadek szczególnie uzasadniony.

Powołując się na powyższe zarzuty, powódka wniosła o zmianę wyroku poprzez zasądzenie na jej rzecz kwoty łącznie 53.000 zł tytułem zadośćuczynienia i dodatkowo kwoty 250 zł odszkodowania wraz z odsetkami ustawowymi od dnia 26 maja 2013 roku oraz poprzez ustalenie, że (...) S.A. w W. ponosi odpowiedzialność za szkody mogące wystąpić u niej w związku z wypadkiem z dnia 14 listopada 2014 roku (powinno być: 14 listopada 2012 roku) w przyszłości oraz o zasądzenie kosztów procesu za obie instancję, ewentualnie – o nieobciążanie jej tymi kosztami. (k. 212-216)

(...) S.A. w W. wnosił o oddalenie apelacji oraz o zasądzenie na jego rzecz kosztów postępowania. (k. 223-224)

Sąd Okręgowy zważył, co następuje:

Apelacja jest zasadna częściowo.

Według Sądu Okręgowego, Sąd Rejonowy w sposób prawidłowy przeprowadził postępowanie dowodowe w sprawie, dokonując następnie właściwej oceny wiarygodności dowodów zgodnie z treścią art. 233 §1 k.p.c. Dokonane przez Sąd Rejonowy na tej podstawie ustalenia stanu faktycznego Sąd Okręgowy przyjął jako własne.

Natomiast słusznie w złożonej apelacji naruszenie przez Sąd I instancji prawa materialnego, tj. art. 445 §1 k.c. poprzez zasądzenie zbyt niskiego zadośćuczynienia. Niewątpliwie Sąd Rejonowy prawidłowo ocenił opinie sporządzone przez biegłych z zakresu ortopedii i traumatologii ruchu G. S. i z zakresu psychiatrii E. S. jako jasne, wyczerpujące i rzetelne. Jednakże błędnie pominął zawarte w nich wnioski co do rokowań odnośnie stanu zdrowia powódki na przyszłość, która to okoliczność także ma wpływ na wysokość należnego B. K. zadośćuczynienia. W świetle tych opinii zasadnym było bowiem żądanie powódki oparte o art. 189 k.p.c. w zakresie ustalenia, że pozwany (...) S.A. w W. ponosi odpowiedzialność za szkodę, jaka może powstać u B. K. w przyszłości na skutek wypadku z dnia 14 listopada 2012 roku.

Powyższe wiązało się niewątpliwie również z uchybieniem dyspozycji art. 328 §2 k.p.c. w zw. z art. 189 k.p.c. poprzez nieodniesienie się w rozważaniach do żądania powódki zgłoszonego w piśmie procesowym złożonym w dniu 20 listopada 2013 roku, w którym B. K. rozszerzyła powództwo, domagając się ustalenia odpowiedzialności pozwanego ubezpieczyciela za szkody mogące powstać w związku z wypadkiem w przyszłości (k. 15-151). Tymczasem w świetle wniosków wywiedzionych przez biegłych, a w szczególności przez biegłego G. S. nie można mieć wątpliwości, iż doznany podczas zdarzenia z dnia 14 listopada 2012 roku uraz będzie skutkował u powódki negatywnymi konsekwencjami w postaci pogorszenia się jej stanu zdrowia. Uszkodzenie chrząstki stawowej kłykcia bocznego kości piszczelowej spowoduje u B. K. szybsze zużycie chrząstki stawowej, co z kolei wywoła zmiany zwyrodnieniowe w przedziale bocznym stawu kolanowego prawego. Powódka będzie wymagać rehabilitacji i leczenia farmakologicznego lub zabiegu artroskopii, w najgorszym przypadku koniecznym będzie wszczęcie jednoprzediałowej endoprotezy stawu kolanowego (opinia pisemna i ustna biegłego G. S. k. 140-143,168-169). Tego rodzaju prognoza ma również ujemny wpływ na stan psychiczny powódki, który jakkolwiek uległ poprawie po podjętym leczeniu psychiatrycznym, to jednak nie nastąpiła pełna remisja objawów wywołanych wypadkiem. Nie można oszacować czasu, przez jaki konieczna będzie kontynuacja tego leczenia, a niewątpliwie stan psychiczny powódki jest i będzie uzależniony od stanu zdrowia fizycznego (opinie biegłej psychiatry E. S. k.152-155,194).

Omówione względy uprawniały do przyznania B. K. dodatkowych 10.000 zł tytułem zadośćuczynienia za cierpienia fizyczne i psychiczne będące następstwem urazu doznanego w dniu 14 listopada 2012 roku. W ocenie Sądu Okręgowego, dopiero zadośćuczynienie powiększone o tę kwotę, tj. 45.000 zł łącznie z już zasądzoną przez Sąd Rejonowy sumą 23.000 zł i wypłaconymi powódce przez ubezpieczyciela 10.000 zł i przez sprawcę szkody 2.000 zł w zupełności rekompensuje cierpienia, ograniczenia i niedogodności w codziennym funkcjonowaniu, jakich doświadczyła i nadal doświadcza powódka po wypadku - w szczególności dotyczące możliwości podejmowania pewnych rodzajów aktywności ruchowej, co dla osoby młodej, czynnie uprawiającej sport ma istotne znaczenie.

Żądanie powódki w zakresie przekraczającym wskazany poziom Sąd Okręgowy uznał za rażąco wygórowane. Warto tu zauważyć, że biegły G. S. wyjaśnił, że trwałym skutkiem urazu doznanego przez powódkę jest tylko niestabilność boczna pierwszego stopnia i uszkodzenie łątki bocznej nie dające objawów klinicznych, a zatem w rozumieniu przepisów rozporządzenia Ministra Pracy i Polityki Społecznej z dnia 18 grudnia w sprawie szczególnych zasad orzekania o stałym lub długotrwałym uszczerbku na zdrowiu zakres ruchu w stawie kolanowym jest prawidłowy (opinia ustana k. 168-169).

Podkreślić warto, że krzywda, której naprawienia domagała się powódka na podstawie art. 445 k.c., stanowi niemajątkowy skutek naruszenia dóbr osobistych wywołany uszkodzeniem ciała i rozstrojem zdrowia. Uszczerbek ten polega u powódki na fizycznych dolegliwościach i psychicznych cierpieniach bezpośrednio związanych ze stanem zdrowia, ale też z dalszymi następstwami urazu wyżej wymienionymi. Kompensata majątkowa przyznana w niniejszym postępowaniu ma na celu przewyciężenie przykrych doznań poprzez satysfakcję moralną wskutek uznania jej krzywdy wyrokiem sądu, lecz także poprzez zobowiązanie podmiotu odpowiedzialnego do świadczenia pieniężnego, które umożliwi pełniejsze zaspokojenie potrzeb i pragnień pokrzywdzonej. Ustalony u powódki procentowo uszczerbek na zdrowiu (7% przez biegłego ortopedę i 3% przez biegłego psychiatrę) służy tylko jako pomocniczy środek ustalania rozmiaru odpowiedniego zadośćuczynienia. Należne pokrzywdzonej zindywidualizowane zadośćuczynienie nie może być mechanicznie mierzone przy zastosowaniu tego kryterium, w przeciwieństwie do zryczałtowanej wysokości jednorazowego odszkodowania przyznanego z zabezpieczenia społecznego (por. uzasadn. wyroku z dnia 6 maja 2008 roku, I PK 276/07, LEX nr 829071).

Natomiast Sąd Okręgowy nie podzielił argumentacji przedstawionej w apelacji w zakresie, w jakim dotyczyła ona naruszenia art. 444 §1 k.c. poprzez błędne uznanie, że za sprawowanie opieki przez niepracującego męża powódka nie może żądać zwrotu kosztów stosownie do wynagrodzenia osób zajmujących się taką opieką. Przede wszystkim ubezpieczyciel wypłacił już powódce kwotę 950 zł jako wynagrodzenie dla K. K. za sprawowanie nad nią opieki po wypadku. Przyjęto tu stawkę godzinową wynoszącą 7,91zł za godzinę pracy (120 godzin × 7,91 zł). Powódka nie kwestionowała wymiaru tej opieki, ale twierdziła, że właściwą stawką byłoby tu 11,50 zł zgodnie z ceną usług opiekuńczych w dni powszednie według informacji przekazanych przez Miejski Ośrodek Pomocy Rodzinie w K. z dnia 22 listopada 2012 roku (k.160). Jednak powódka zupełnie pominęła tu dwie okoliczności: po pierwsze to, że przez pierwszy tydzień opieki K. K. korzystał ze zwolnienia lekarskiego a przez dwa następne tygodnie przebywał na urlopie wypoczynkowym, otrzymując stosowne wynagrodzenie. Nadto stawka, której uwzględnienia domagała się powódka zawiera w sobie także należności publicznoprawne – składki na ubezpieczenia i podatek, jakich B. K. nie uiściła. W tej sytuacji zasądzenie na jej rzecz dodatkowych 250 zł tytułem wynagrodzenia dla męża skutkowałoby bezpodstawnym wzbogaceniem.

Odpowiedniej modyfikacji uległo rozstrzygnięcie o kosztach procesu i kosztach sądowych za I instancję zgodnie z zasadą stosunkowego rozdzielenia kosztów wynikającą z art. 100 k.p.c. i przy przyjęciu, że powódka wygrała proces w 63% ($63\% \times 54.047 \text{ zł} \approx 33.797 \text{ zł}$). Koszty procesu poniesione przez każdą ze stron wynosiły 3.617 zł (wynagrodzenie pełnomocników stron po 3.600 zł i opłata skarbową od pełnomocnictwa po 17 zł), a zatem powódce należało się 2.278,71 zł ($63\% \times 3.617 \text{ zł}$), a pozwanemu 1.338,29 zł ($37\% \times 3.617 \text{ zł}$). Po wzajemnym skompensowaniu tych kwot pozwany powinien zwrócić powódce 940,42 zł ($2.278,71 \text{ zł} - 1.338,29 \text{ zł}$). Koszty sądowe wyniosły w sprawie 3.598 zł, w tym opłata od pozwu 2.703 zł oraz koszty opinii biegłych 895 zł. W oparciu o art. 100 k.p.c. w zw. z art. 113 ust. 2 pkt 1 ustawy z dnia 28 lipca 2005 roku o kosztach sądowych w sprawach cywilnych (Dz. U. z 2014 roku poz. 1025 ze zm.) powódka powinna zatem uiścić na rzecz Skarbu Państwa kwotę 1.331,26 zł ($37\% \times 3.598 \text{ zł}$), a strona pozwana w myśl art. 100 k.p.c. w zw. z art. 113 ust. 1 tej ustawy kwotę 2.266,74 zł ($63\% \times 3.598 \text{ zł}$).

W ocenie Sądu Okręgowego w okolicznościach niniejszej sprawy nie zaistniały przesłanki do odstąpienia na podstawie art. 102 k.p.c. od obciążania powódki obowiązkiem ich zwrotu stronie pozwanej. Przepis ten ustanawia zasadę słuszności, będącą odstępstwem od reguły odpowiedzialności za wynik procesu. Zawiera on klauzulę generalną i nie konkretyzuje pojęcia „wypadków szczególnie uzasadnionych”, pozostawiając ich kwalifikację sądowi przy uwzględnieniu całokształtu okoliczności danej sprawy sądowi (por. m.in. postanowienie Sądu Najwyższego z dnia 20 grudnia 1973 roku, II CZ 210/73, LEX nr 7366). Do okoliczności branych pod uwagę przez sąd przy ocenie przesłanek

zastosowania dyspozycji omawianego przepisu należą przede wszystkim fakty związane z samym przebiegiem procesu, tj. np. podstawa oddalenia żądania, zgodność zamiarów stron w sprawach dotyczących stosunku prawnego, który może być ukształtowany tylko wyrokiem, szczególna zawilść lub precedensowy charakter sprawy albo subiektywne przekonanie powoda co do zasadności zgłoszonego roszczenia - trudne do wstępnego zweryfikowania, a ponadto sposób prowadzenia procesu przez stronę przegrywającą, jak też niesumienne lub oczywiście niewłaściwe postępowanie strony wygrywającej, która w ten sposób wywołała proces i koszty połączone z jego prowadzeniem (por. postanowienie Sądu Najwyższego z dnia 7 grudnia 2011 roku, II CZ 105/11, LEX nr 1102858; postanowienie Sądu Najwyższego z 26 września 2012 roku, II CZ 95/12, LEX nr 1232771). Rozważeniu podlega również stan majątkowy i sytuacja życiowa strony, ale nie mają tu one wyłącznego i decydującego znaczenia. Należy podkreślić, że sposób skorzystania z przepisu art. 102 k.p.c. jest suwerennym uprawnieniem jurysdykcyjnym sądu orzekającego i do niego należy decyzja, czy wystąpił szczególnie uzasadniony wypadek, który uzasadnia odstąpienie, a jeśli tak to, w jakim zakresie, od generalnej zasady obciążenia kosztami procesu strony przegrywającej spór (por. uzasadn. wyroku Sądu Najwyższego z dnia 19 maja 2006 r., sygn. akt III CK 221/05, LEX nr 439151; uzasadn. wyroku Sądu Najwyższego z dnia 3 lutego 2010 r., sygn. akt II PK 192/09, LEX nr 584735; postanowienie Sądu Najwyższego z dnia 18 kwietnia 2013 roku, III CZ 75/12 LEX nr 1353220). W rozpoznawanej sprawie taka decyzja procesowa nie była uzasadniona ani charakterem roszczenia zgłoszonego przez powódkę, ani przebiegiem procesu. Pogląd przeciwny prowadziłby do przekonania, że w każdej sprawie, w której strona powodowa domaga się zadośćuczynienia i odszkodowania powinna być ona zwolniona z obowiązku zwrotu kosztów przeciwnikowi. Nie jest zatem sprzeczne z zasadami słuszości to, że powódka ma zwrócić pozwanemu koszty procesu stosownie do wyniku sporu. Tym bardziej, że sytuacja finansowa powódki nie jest szczególnie trudna, pracuje ona zawodowo i nie ma małoletnich dzieci na utrzymaniu. Mąż B. K. aktualnie nie ma pracy, ale jest osobą młodą i nie powoływano się na żadne przeciwwskazania zdrowotne do podjęcia zatrudnienia istniejące po jego stronie. Te same argumenty przemawiają za odmową odstąpienia od obciążania powódki kosztami sądowymi (art. 102 k.p.c. w zw. z art. 113 ust. 1 ustawy z dnia 28 lipca 2005 roku o kosztach sądowych w sprawach cywilnych).

Mając powyższe na uwadze, Sąd Okręgowy na podstawie art. 386 §1 k.p.c. zmienił zaskarżony wyrok w punkcie III i zasądził dodatkowo tytułem zadośćuczynienia dalszą kwotę 10.000 zł z odsetkami ustawowymi od dnia 26 maja 2013 roku do dnia zapłaty i ustalił odpowiedzialność (...) S.A. w W. za skutki mogące powstać u B. K. w przyszłości w wyniku zdarzenia z dnia 14 listopada 2012 roku; w punkcie IV w ten sposób, że zasądził od (...) S.A. w W. na rzecz B. K. kwotę 940,42 zł tytułem kosztów procesu; w punkcie V w całości i nakazał pobrać na rzecz Skarbu Państwa – Sądowi Rejonowego w Kielcach od powódki B. K. z zasądzonych na jej rzecz roszczenia w punktach I, II i III wyroku Sądu Rejonowego w Kielcach kwotę 1.331,26 zł, zaś od (...) S.A. w W. kwotę 2.266,74 zł; w pozostałym zakresie oddalając apelację (art. 385 k.p.c.)

O kosztach postępowania apelacyjnego Sąd Okręgowy rozstrzygnął w oparciu o art. 100 k.p.c. znosząc je wzajemnie między stronami z uwagi na wynik sprawy przed Sądem II instancji oraz wysokość poniesionych kosztów przez każdą ze stron.